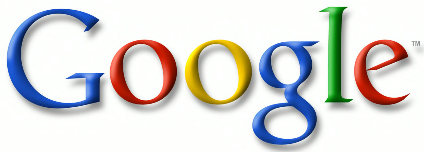
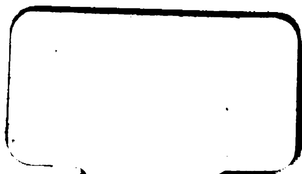

VE RI
TAS

HENKIKIRJOITUSTA

SEKÄ

MUUTTAMISTA SEURAKUNNASTA TOISEEN

JA

PAPINTODISTUKSIA

KOSKEVAT

ASETUKSET

PAINOSTA TOIMITTANUT

K. J. STÅHLBERG

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

KUOPIO 1908
OSAKEYHTIÖ KUOPION UUSI KIRJAPAINO

Keisarillisen Majesteetin Armollinen

Asetus

hengeltä maksettavista veroista.

Annettu 20 p:nä Helmikuuta 1865.

Me ALEKSANDER Toinen, Jumalan Armosta, Keisari ja Itsevaltias koko Venäjänmaan yli, Puolanmaan Tsaari sekä Suomen Suuriruhtinas, y. m., y. m., y. m., teemme tiettäväksi: Suomenmaan Säätyjen alamaisesta kehoituksesta tahdomme Me Armossa hengeltä maksettavista veroista säätää ja määrätä seuraavalla tavalla:

1 §.

Nykyiset[1]) henkirahat, laakmannin- ja tuomarinvero, teinirahat sekä Viipurin läänissä maksetut poduschnierahat tulevat vasta lakkaamaan; jonka johdosta myöskin sääntö Armollisessa Julistuksessa Tou-

1) V. 1865.

kokuun 10 p:ltä 1850, siltä osalta kuin se koskee niiden henkiveroin määrää, jotka ovat maksettavat semmoisilta työväen luokkaan kuuluvilta hengiltä Suomenmaasta, jotka epämääräisesti kauvan oleskelevat Venäjällä, tulee voimansa ja vaikutuksensa puolesta mitättömäksi käymään.

2 §.

Sen sijaan pitää yhteinen, henkirahoiksi nimitettävä henkivero maassa toimeenpantaman, joka, samoin kuin nyt hyljätyt maksut, tulee käymään vakinaiseksi veroksi ja on vuosittain kahdella markalla mieheltä ja yhdellä markalla vaimonpuolelta eli naiselta maksettava kaikilta niiltä Suomen kansalaisilta, jotka ennen sen vuoden alkua, jolta vero maksetaan,[1] ovat täyttäneet 16 vuotta mutta eivät tulleet kuudenkymmenen neljän vuoden ikään, huolimatta säädystä tahi olopaikasta;[2] ja tulevat ainoasti tässä Asetuksessa määrätyt

---

[1]) Vert. siv. 26.

[2]) K. Palkkaussääntö 30 p:ltä Tammikuuta 1865, 42 §, säätää, että »isäntä vastaa palkolliselta itseltään menevistä kruunun ja kunnan veroista, jotka sitten palkasta vähennettäkööt, jollei siitä toisin ole suostuttu». Sitävastoin on maan- eli talonomistajain entinen vastuu heidän tiluksillaan asuvain itsellisten ynnä muiden sellaisten henkilöiden kruununmaksujen suorittamisesta kumottu (K. J. 8 p:ltä Kesäkuuta 1898) ja niinikään laivanisännistöjen vastuu heidän palveluksessaan olevain laivurien ja merimiesten sekä niiden vaimojen, lasten ja palvelusväen ulosteoista (K. A. 25 p:ltä Tammikuuta 1906).

vapautukset henkiveroista vastedes noudatettavina olemaan.

3 §.

Köyhät, jotka hoidetaan tahi nauttivat alituista elatusta yhteiseltä vaivaishoidolta, taikka joita vaivaa semmoinen ruumiin vamma, vanhuuden heikkous tahi kivuloisuus, ett'eivät he itse voi työllä itsiänsä elättää, ovat henkirahoista vapautetut, kuin ilmoitettu asianlaita todistetaan joko vaivaishoito- tahi kunnallishallituksen todistuksella taikka seurakunnan kirkonkokouksessa.[1])

4 §.

Jos joku ilman vaivaishoitolaitoksen alituisetta avutta tykönänsä hoitaa ja elättää köyhää ja kivuloista isää, äitiä tahi muuta sukulaista, jonka pitää lähinnä edellisen §:n nojalla oleman henkirahoista vapautettuna, taikka jos hänellä on kolme tahi usiampia omia lapsia taikka lapsipuolia tahi kasvattilapsia alle kymmenen ikävuoden, taikka viisi lasta alle kuudentoista ikävuoden, jotka ovat kotona taikka käyvät

---

[1]) K. A. yleisestä vaivaishoidosta 17 p:ltä Maaliskuuta 1879 (16 p:ltä Elokuuta 1889). K. A. kunnallishallituksesta kaupungissa 8 p:ltä Joulukuuta 1873 ynnä siihen tehdyt muutokset K. A. 15 p:ltä Elokuuta 1883 ja 15 p:ltä Joulukuute 1897; K. A. maalaiskuntain kunnallishallinnosta 15 p:ltä Kesäkuuta 1898 (Otavan Asetuskokoelma N:o 3); *K. J. Ståhlberg*, Asetus maalaiskuntain kunnallishallinnosta selityksillä varustettuna. Toinen lisätty painos. Helsingissä, 1907.

jossakin koululaitoksessa, pitää semmoisen miehen sekä itsensä että vaimonsa puolesta, kuin myöskin lesken ja naimattoman vaimon itse osaltansa, nauttiman henkirahoista vapautta, kuin joku edellä sanotussa §:ssä mainituista toimistoista todistaa heidän varattomuutensa.

5 §.

Kaikkien asujanten varsinaisissa Lapinmaan seurakunnissa, elikkä Enontekiäisissä, Kittilässä, Sodankylässä, Kuolajärvellä, Inarissa ja Utsjoella,[1]) pitää itse osaltansa sekä vaimoinsa, kotona olevien lastensa ja palkollistensa kanssa oleman henkirahoista vapaat, kuin myöskin Kuusamon pitäjän asukkaiden tässä katsannossa toistaiseksi tulee nauttia semmoista huojennusta, että he maksavat henkirahaa vaan yhden markan mieheltä ja viisikymmentä penniä vaimolta.

6 §.

Alipäällystön ynnä sotamiesten, matruusien ja muiden, jotka kuuluvat pestattuin Suomen sotajoukkojen miehistöön, tulee, niin kauvan kuin he palveluksessa ovat, olla henkirahoista vapaina, kuitenki vaan itse osaltansa.[2]) Ja pitää sen ohessa heihin, heidän

---

[1]) Näiden veroiseksi on asetettu myöskin Muonionniskan kunta, K. A. 29 p:ltä Marraskuuta 1899.

[2]) Vert. A. L. 27 p:ltä Joulukuuta 1878 (20 p:ltä Marraskuuta 1882), 15 §.

leskiinsä ja lapsiinsa sovitettaman, mitä tässä yllä on 4 §:ssä säännetty.

7 §.

Semmoiset eron saaneet sotamiehet, matruusit sekä jaetun ja pestatun Suomen sotaväen miehistö, jotka haavain, kivuloisuuden taikka pitkällisen palvelusajan tähden ovat yleisistä varoista saaneet pensionin tahi vuotuisen eläkkeen, ovat itsensä ja vaimoinsa osalta henkirahoista vapautetut.

8 §.

Ne kruunun uudistalolaiset, jotka asianomaisen päätöksen kautta ovat[1]) määrävuosiksi saaneet itsellensä omistetuksi vapauden henkirahain maksosta, tulevat siinä pidettäviksi.

Kunnes veronpano Kuopion lääniin kuuluvassa Karjalan osassa ehtii tulla päätetyksi, ja niin kauvan kuin keskimääräinen vero siellä olevilta tiloilta suoritetaan,[2]) maksetaan mainitussa läänin osassa henkirahoja ainoastansa niiltä hengiltä, jotka semmoista veroa tähän asti ovat suorittaneet.

9 §.

Semmoisia henkilöitä, jotka, vaikka Suomessa oleskelevat, kuitenkaan eivät ole Suomen kansalaisia,

---

[1]) Ennen vuotta 1865.

[2]) On veronpanon valmistuttua lakannut.

elköön henkirahoihin veroitettako; niinkuin esimerkiksi maahan asetetussa Venäjän sotaväessä palvelevain yli- ja ala-upsierien, siviilivirkamiesten ja palvelijain sekä sotamiesten, matruusien ja muun väestön vaimoja Suomen kansasta ynnä heidän lapsiansa, ja samoin eron saaneita semmoisia miehiä vaimoinensa ja kotona olevine lapsineen, sekä heidän leskiänsä, jolleivät he synnynnän kautta jo ole tahi sittemmin ole tulleet Suomen kansalaisiksi otetuiksi.[1])

10 §.

Kaikki muut tähän asti voimassa olevat ja vanhemmissa asetuksissa luetellut vapautukset henkirahoista, olkootpa visseille kaupungeille ja kunnille taikka yksityisille säädyille ja hengille suotuina, tulevat vastaiseksi peräti lakkaamaan; elköönkä kukaan, joka tämän asetuksen mukaan on velkapää henkirahoja maksamaan, olko mainitun veron suorittamisesta tästälähin vapautettuna.

11 §.

Ammattirahat määrätään kahdeksi markaksi ja maksetaan, niinkuin ennenki, kaikilta maalla pitäjän käsityöläisiksi ja ammattilaisiksi otetuilta hengiltä, myöskin Viipurin läänissä.[2])

---

[1]) K. K. 30 p:ltä Maaliskuuta 1858; H. M. 10 §.

[2]) Lakannut voimassa olemasta, K. A. elinkeinoista 31 p:ltä Maaliskuuta 1879, 7 §.

12 §.

(K. A. 13 p:ltä Syyskuuta 1892).

Jokainen Suomen kansalainen on vaimonsa, lastensa ja muitten hänen huonekuntaansa oikeastaan kuuluvain henkilöjen kanssa hengille kirjoitettava siinä paikkakunnassa, jossa hänellä on asuntonsa ja kotonsa.[1])

Keisarille ja Suuriruhtinaalle pidätetään oikeus yleisellä asetuksella lähemmin määrätä sellaisten henkilöjen hengillekirjoituspaikka, joiden oikeasta kodosta epäilystä voipi syntyä, sekä niiden, joilla ei ole varsinaista kotoa maassa taikka joilla ei ole täällä asuntoa, kuin myös säätää poikkeuksia yllä olevasta säännöstä, milloin ne ovat asianhaarain vaatimia.[2])

Suomen kansalaisen, joka on evankelis-luterilaista uskontunnustusta, pitää myös kirjoituttaa itsensä ja huonekuntansa sen seurakunnan jäseneksi,[3]) jonka piirissä heidän tulee olla hengillekirjoitettuina. Muiden uskolaisten kirkonkirjaan panon määrää Keisari ja Suuriruhtinas yhtäläisten perusteiden mukaan, mikäli niitä voidaan heihin sovelluttaa.

---

[1]) *K. J. Ståhlberg,* Asetus maalaiskuntain kunnallishallinnosta. Toinen painos, siv. 192—198.

[2]) Siv. 12—13.

[3]) Evankelis-luterilaisista seurakunnista Kirkkolaki 6 p:ltä Joulukuuta 1869; eriuskolaisseurakunnista K. A. 11 p:ltä Marraskuuta 1889; kreikkalais-katolisista seurakunnista K. A. 5 p:ltä Maaliskuuta 1883 (17 p:ltä Joulukuuta 1903), K. A:t 17 p:ltä Joulukuuta 1905.

13 §.

Nämät säännöt käyvät voimaansa nykyisen vuoden 1865 alusta asti. Jota kaikki asianomaiset alamaisuudessa noudattakoot. Helsingissä, 20 p:nä Helmikuuta 1865.

Keisarillisen Majesteetin Oman Päätöksen mukaan
ja Hänen Korkeassa Nimessään,
Suomeen asetettu Senaattinsa:

J. M. Nordenstam.
Otto af Schultén.
Clas Nordenheim.
Joh. Er. Bergbom.
A. F. Munck.
Pehr Peterson.
F. Edelheim.
Lars Sackleen.
C. Cronstedt.
A. L. Born.
V. Furuhjelm.
Robert Trapp.
Joh. Granlund.
Joh. Vilh. Snellman.

J. Snellman.

Keisarillisen Majesteetin Armollinen

Asetus

henkikirjoituksesta.

Annettu 10 p:nä Huhtikuuta 1894.

Me ALEKSANDER Kolmas, Jumalan Armosta, koko Venäjänmaan Keisari ja Itsevaltias, Puolanmaan Tsaari, Suomen Suuriruhtinas, y. m., y. m., y. m. Teemme tiettäväksi: Tehdystä alamaisesta esityksestä tahdomme Me henkikirjoituksesta Suomessa säätää seuraavasti:

I LUKU.

Henkikirjoituksesta sekä sen toimittamisen ajasta ja paikasta.

1 §.

Henkikirjoituksen tarkoituksena on tiedon saaminen väkiluvusta ja erästen kansalaisvelvollisuuksien ja -oikeuksien perusteena oleminen.

2 §.

Jokainen Suomen kansalainen on, sillä tavoin kuin siitä säädetään armollisessa asetuksessa 13 p:ltä Syyskuuta 1892,[1]) vaimonsa, lastensa ja muitten hänen huonekuntaansa oikeastaan kuuluvain henkilöjen kanssa hengille kirjoitettava siinä paikkakunnassa, jossa hänellä on asuntonsa ja kotonsa;[2]) ja ovat silloin myöskin kaikki tilat, laitokset ja muut kiinteistöt sekä kaupungissa että maalla[3]) henkikirjaan merkittävät.

Jos joku asuu yhdessä paikkakunnassa, mutta toisessa harjoittaa elinkeinoa,[4]) pitää virkaa, jota hän ei hoida, omaa kiinteistöä tahi nauttii eläke- tahi muita senlaatuisia etuja, katsotaan asuinpaikkaa oikeaksi henkikirjoituspaikaksi. Älköön sen henkikirjoituspaikkaa muutettako, joka on poissa kotopaikastaan satunnaisesti tahi semmoisen ohimenevää laatua olevan toimen johdosta, jonka täyttäminen vaatii lyhyempää aikaa. Älköön myöskään se, joka Hallitukselta tahi maan Valtiosäädyiltä[5]) on määräajaksi saanut toimen, jonka täyttäminen vaatii oleskelemaan määrätyssä paikassa, sentähden kadottako entistä kotopaikkaoikeuttaan tahi muuttako henkikirjoituspaikkaa, jos hän sen kautta menettäisi siihen asti omistamansa säätyoikeudet.

---

[1]) Siv. 9. — [2]) Siv. 9, muist. 1. — [3]) Siv. 5, muist. 1.

[4]) K. A. elinkeinoista 31 p:ltä Maaliskuuta 1879 (K. A. 12 p:ltä Toukokuuta 1884, 17 p:ltä Joulukuuta 1888 ja 11 p:ltä Marraskuuta 1889) Otavan Asetuskokoelma N:o 10.

[5]) Nyt Eduskunnalta, Valtiopäiväjärjestys 20 p:ltä Heinäkuuta 1906.

Suomen kansalainen, joka Suomen valtio- tahi julkisen viran hoitamista varten oleskelee ulkopuolella maan rajoja, on, ellei hän omista kiinteistöä muualla maassa ja siellä ole hengille pantuna, hengille kirjoitettava Helsingissä.

Vaivaishoitolainen sekä se, joka vaimoa tahi alaikäistä lasta varten nauttii pysyväistä apua, pannaan sen kunnan henkikirjoihin, jolta apu nautitaan.[1])

Jos jonkun oikea henkikirjoituspaikka on riidan alaisena, on hän, siksi kuin riita on ratkaistu, pantava henkikirjoihin siinä paikkakuunassa, jossa hän viimeksi oli hengille kirjoitettu.

3 §.

Henkikirjoitusta on vuosittain Maaliskuun 15 ja Kesäkuun 15 päivän välillä toimittava erikseen kussakin kunnassa henkikirjoittaja[2]) taikka, kun olot siihen aihetta antavat, kaupungissa toinen Kuvernöörin[3]) määräämä henkilö.

Kuvernöörin asiana on, ehdotuksen jälkeen, joka toimitusmiehen tulee tehdä ja ennen Tammikuun lop-

---

[1]) K. A. yleisestä vaivaishoidosta 17 p:ltä Maaliskuuta 1879 (K. A. 6 p:ltä Elokuuta 1889); K. J. ja K. Johtosääntö 16 p:ltä Elokuuta 1893, K. J:t 17 p:ltä Helmikuuta 1902.

[2]) K. A. lääninvirkakunnan maalla olevista virka- ja palvelusmiehistä 10 p:ltä Elokuuta 1898. K. Johtosääntö Suomenmaan henkikirjoittajille 28 p:ltä Marraskuuta 1898.

[3]) K. Johtosääntö Suomen Suuriruhtinaanmaan Kuvernööreille ja Lääninhallitusten virkamiehille 29 p:ltä Joulukuuta 1894 muutoksiin.

pua Kuvernöörille lähettää, henkikirjoituksen toimittamista varten määrätä yksi tahi useampia piirejä kussakin kunnassa ynnä toimituksen paikka sekä sen alkamisen päivä ja tunti eri piireissä ja siitä antaa kuulutus, jonka myöskin tulee sisältää tieto, mitä tämän asetuksen 2 §:n 1 ja 2 kohdassa sekä 6, 7, 8, 9, 10 ja 11 §:ssä kuin myös 29 §:n 3, 4, 5, 6, 7, 8 ja 9 kohdassa säädetään. Kuulutus on kaksi kertaa, ensimmäinen kerta vähintään kolme viikkoa ennen toimitusta, julkiluettava kirkoissa sekä kerran julkaistava paikkakunnan suomalaisissa ja ruotsalaisissa sanomalehdissä ja sen jälestä oleva saatavana ilmoitetussa paikassa kunnassa.[1])

Kun kaksi tahi useampia päiviä määrätään toimitusta varten samassa kunnassa, pitää myöskin ne kyläkunnat ja kaupunginosat, jotka kunakin päivänä tulevat henkikirjoihin pantaviksi, määrättämän ja kyläkunnat samasta seudusta yhtä haavaa sisäänkutsuttaman. Kunnan tulee toimitusta varten maksutta antaa sopiva huoneisto lämpimän ja valaistuksen kanssa.

---

[1]) Koska kruununveronkanto ja henkikirjoitus usein on määrätty tapahtumaan yhtä haavaa samassa kihlakunnassa, ja kun henkikirjoittaja siitä syystä ei ole voinut olla läsnä molemmissa toimituksissa, on Senaatti käskenyt Kuvernöörejä katsomaan, että veronkannon ja henkikirjoituksen määräajat asetetaan niin, että asianomaisille henkikirjoittajille käy mahdolliseksi, velvollisuutensa mukaisesti, olla läsnä kummassakin näissä toimituksissa. (Kamaritoimituskunnan Kirje 18 p:ltä Huhtikuuta 1899).

II LUKU.

Kirkonkirjoista sekä ilmoituksista sisäänmuuttaneista henkilöistä.

4 §.

Kunkin seurakunnan kirkonkirjain[1]) pitää vuosittain ennen henkikirjoitusta olla täydellisesti tehtyinä ja täydennettyinä kaikkien lähinnäedellisenä vuonna tapahtuneitten väenmuutosten sekä syntymysten ja kuolemankohtausten kuin myös rakennettujen avioliittojen suhteen; ja tulee kirkkoherran, saadaksensa tarpeellisia tietoja tämän täydennyksen toimittamiseksi, kyläkunnittain tahi piirittäin kutsua kokoon asianomaiset huonekunnanhoitajat.

5 §.

Jos muuttokirja,[2]) joka kirkkoherralle sisäänmuuttopaikassa jätetään vuoden henkikirjoituksen jälkeen siellä, on annettu ennen saman vuoden alkua, tulee kirkkoherran sillä tavoin sisäänmuuttaneen henkilön nimestä, ijästä, ammatista ja asuinpaikasta ennen Elokuun 1 päivää antaa henkikirjoituksen toimittajalle tieto, henkikirjaan pantavaksi.

6 §.

Isännän, joka 46 §:n mukaan armollisessa palkkaussäännössä 30 p:ltä Tammikuuta 1865 on velvolli-

---

1) Kirkkolaki 6 p:ltä Joulukuuta 1869, 146 §.
2) Siv. 45—49; Kirkkolaki, 147 §.

nen toisesta seurakunnasta pestatun palkollisen muuttokirjan neljäntoista päivän kuluessa palkollisen tulosta kirkkoherralle antamaan,[1]) pitää, jos estettä tässä kohtaisi, siitä kirkkoherralle määrätyn ajan kuluessa ilmoittaa; älköönkä ketäkään kirkonkirjaan toisen luokse kirjoitettako ilman tämän ilmoitusta taikka esiin tuotua kirjallista suostumusta siihen.

Jos kiinteän omaisuuden haltija tahi hänen sijaisensa on tilalla antanut asuntoa jollekin, joka on toisesta seurakunnasta sisäänmuuttanut, olkoon samoin kuin isäntä vastuunalainen muuttokirjan jättämisestä kirkkoherralle ylempänä säädetyn ajan kuluessa.

III LUKU.

Ilmoituksesta henkikirjaan.

7 §.

Itsekukin, joka omistaa tahi hallitsee maatilaa, muuta kiinteistöä tahi teollisuuslaitosta maalla, sekä talon tahi arentitontin omistaja tahi isännöitsijä kaupungissa tahi kauppalassa olkoon velvollinen, joko itse

---

[1]) Palkkaussäännön 46 § kuuluu:

»Jos palkollinen muuttaa seurakunnasta toiseen, antakoon kohta palvelukseen tultuansa saadun muuttokirjansa isännälle, jonka, kymmenen markan sakon haastolla, pitää, viimeistäänki neljäntoista päivän kuluessa sen jälkeen, jättää se seurakunnan kirkkoherralle, taikka sille, joka hänen virkaansa toimittaa».

taikka asiamiehen kautta, tämän kuitenkaan tarvitsematta olla erityisellä valtakirjalla varustettu, määrättynä päivänä toimitusmiehelle antamaan kirjallisen ilmoituksen:

a) kiinteistön tahi laitoksen nimestä ja laadusta sekä, jos se kuuluu toiselle kuin ilmoituksen antajalle tahi useammille henkilöille, näittenkin nimestä ja asuinpaikasta kuin myös itsekunkin osuudesta, jonka ohessa se asiakirja, johon omistus- tahi hallinto-oikeus perustuu, on näytettävä siinä henkikirjoituksessa, joka toimitetaan lähinnä sen jälkeen kuin asiakirja on syntynyt;

b) kaikkien hänen perheesensä kuuluvain, tilalla, talossa, laitoksessa tahi tontilla asuvain henkilöin ristimä- ja sukunimestä sekä ammatista, kuin myöskin, jos niin tapahtua saattaa, syntymävuodesta ja syntymäpäivästä, paikasta missä jokainen viimeksi on ollut hengille kirjoitettuna, siitä ei-lutherilaisesta uskonopista johon joku ilmoitetuista henkilöistä kuuluu,[1]) sekä onko joku ennen tullut tahi haluaako joku kuluvalta vuodelta tulla henkirahan suorittamisesta vapautetuksi ja syystä siihen; kuin myös

c) kaikista, jotka muuten paikalla asuvat hyyryläisinä,[2]) torppareina,[3]) kauppiaina,[4]) käsityöläisinä,[4])

---

[1]) Siv. 9, muist. 3.

[2]) Maakaari 16: 10—16.

[3]) Laki maanvuokrasta maalla 19 p:ltä Kesäkuuta 1902 (Otavan Asetuskokoelma N:o 6). *K. J. Ståhlberg*, Laki maanvuokrasta maalla selityksillä varustettuna, Helsingissä 1903. 1907 ja 1908 vuosien valtiopäiville on esitetty uusi lakiehdotus.

[4]) Siv. 12, muist. 4.

loisina, päiväläisinä tahi mimmoisina hyvänsä, jolloin kuitenkin vain huonekunnanhoitajan nimi ja ammatti on mainittava sekä viittaus muuten tehtävä siihen luetteloon, jonka hän lähinnäseuraavan §:n mukaan on velvollinen henkikirjoitukseen antamaan.

8 §.

Jokainen lähinnäedellisen §:n *c)* kohdassa mainittu huonekunnanhoitaja, siihen katsomatta onko hänen huonekuntanaan ainoastaan hän yksin vai kuuluuko siihen useampia jäseniä, olkoon niinikään velvollinen, itse tahi tilanomistajan tai -haltijan taikka muun asiamiehen kautta, henkikirjoitukseen antamaan sellaiset erityistiedot itsestään ja talonväestään kuin saman §:n *b)* kohdassa sanotaan.

9 §.

Sen, joka omistaa tahi hallitsee kiinteää omaisuutta taikka harjoittaa liikettä toisessa kunnassa[1]) kuin siinä, jossa hän on hengille kirjoitettava, pitää henkikirjoituksessa edellisessä kunnassa omaisuudestaan tahi liikkeestään ja sen palveluksessa olevista henkilöistä antaa kirjallinen ilmoitus sen mukaisesti mitä 7 §:ssä säädetään, ellei sellainen velvollisuus, saman §:n mukaan, ole jonkun toisen asiana.

---

1) Siv. 5, muist. 1.

10 §.

Ne yhteisestä kansasta, jotka eivät osaa kirjoittaa, antakoot henkikirjoituksessa, itse tahi toisen luotettavan henkilön kautta, ilmoituksensa suullisesti.

11 §.

Luetteloja henkikirjaan pitää paitsi sitä tehdä ja antaa:

a) asianomaisen metsänhoitajan:[1]) väestöstä kruunun puistoissa tahi liikamailla hänen virkapiirissänsä, sekä kunnallislautakunnan jäsenen:[2]) kaikista niistä, jotka asuvat hänen piirissään olevilla kylien-yhteismailla tahi muulla maalla, joka ei ole kruunulle tahi vissille tilalle jaettu; kuitenkin niin, ettei edellä mainituilla mailla asuvia huonekunnanhaltijoita tämän kautta vapauteta velvollisuudesta 8 §:n mukaan itse ilmoittaa talonväkensä;

b) vaivaishoitohallituksen: niistä, jotka ovat sen edusmiehyyden tahi isäntävällan alaisina;[4])

c) sairashuoneen, hospitaalin[5]) tahi vankeuslaitoksen johtajan: heidän valvontansa alaisista palvelus-

---

[1]) K. Johtosääntö 13 p:ltä Toukokuuta 1859 muutoksineen.

[2]) K. A. maalaiskuntain kunnallishallinnosta 15 p:ltä Kesäkuuta 1898, 52—77 § (Otavan Asetuskokoelma N:o 3).

[3]) Siv. 13, muist. 1, edellisessä muist. mainittu kunnallisasetus 54 §.

[4]) K. A. yleisten siviilisairashuoneiden järjes[illegible]ämisestä ja hallinnosta 5 p:ltä Elokuuta 1875 ja K. A. [illegible] J. mielivikaisten hoidosta 28 p:ltä Toukokuuta 1889 mu[illegible]ksineen.

miehistä, jota paitsi rangaistus- ja työvankilain sekä parantumattomain sairasmielisten ja kriminaali-potilasten turvapaikkain johtajain tulee asianomaiselle henkikirjoittajalle antaa kunnittain tehdyt luettelot näissä laitoksissa säilytetyistä henkilöistä;[1])

d) merimieshuoneen[2]) tahi, missä semmoista ei ole, maistraatin[3]) tahi kruununnimismiehen:[4]) kaikista heidän piireissään asuvista laivan-pääisännistä ja -isännöitsijöistä, ja merimieshuoneen erittäin: niihin sisäänkirjoitetuista henkilöistä, jotka passilla varustettuina ovat ulkomaan matkoilla ynnä ilmoituksen kanssa, koska passi on annettu; sekä

e) laivan-pääisännän[5]) ja -isännöitsijän: niistä laivanpäälliköistä ja laivaväestä, jotka ovat palveluksessa heidän laivoillansa, ilmoituksen kanssa, ovatko

---

[1]) K. A. Rikoslain voimaanpanemisesta ja K. A. rangaistusten täytäntöönpanosta 19 p:ltä Joulukuuta 1889; K. A. sisältävä lähempiä määräyksiä siitä, mitenkä ehdotonta vapausrangaistusta määräävä tuomio on täytäntöön pantava, 20 p:ltä Marraskuuta 1896; K. S. Päätös 21 p:ltä Kesäkuuta 1905; K. Ohjesääntö kuritushuoneille 12 p:ltä Huhtikuuta 1886 ja lääninvankiloille 14 p:ltä Tammikuuta 1891.

[2]) K. A. 30 p:ltä Huhtikuuta 1874 (8 p:ltä Helmikuuta 1888).

[3]) K. A. kunnallishallituksesta kaupungissa 8 p:ltä Joulukuuta 1873, 46—50 §.

[4]) K. A. lääninvirkakunnan maalla olevista virka- ja palvelusmiehistä 10 p:ltä Elokuuta 1898; K. Johtosääntö Suomenmaan kruununnimismiehille 28 p:ltä Marraskuuta 1898.

[5]) Merilaki 9 p:ltä Kesäkuuta 1873 ynnä K. A. 11 p:ltä Marraskuuta 1889.

nämät naimisissa ja onko kukaan heistä edellisenä vunnna kuollut ja milloinka se on tapahtunut.

12 §.

Yleisen työn päällikön, yhtiönjohtajan, työnantajan tahi työnjohtajan yleensä ja kunkin yksityisen henkilön pitää vuosittain semmoisista henkilöistä, joita hän ei ole laillisesti pestannut tahi jotka muuten eivät ole työpaikalla henkikirjoissa ja jotka vuoden alussa, minkälaisessa toimessa hyvänsä, ovat hänen luonansa työssä, asianomaiselle poliisikamarille, [1]) kaupunginviskaalille tahi kruununnimismiehelle ennen Helmikuun 1 päivää antaa kirjalliset, kunnittain henkikirjoituspaikkain mukaan tehdyt luettelot ilmoituksen kanssa niihin kirjoitettujen henkilöitten ristimä- ja sukunimestä, syntymävuodesta ja syntymäpäivästä sekä missä heillä henkikirjoituspaikkakunnassa viimeksi on ollut asuntonsa; ja on poliisikamarin, kaupunginviskaalin ja kruununnimismiehen velvollisuus valvoa tämän määräyksen noudattamista ja vastaanotetut luettelot, niihin kirjoitetun todistuksen kanssa että ne pitävät yhtä niitten luettelojen kanssa, joita he itse ovat pitäneet paikkakunnassa työkirjalla oleskelevista henkilöistä, [2]) Kuvernöörille lähettää, asianomaiselle henkikirjoittajalle saatavilla pidettäviksi.

---

[1]) K. A. poliisin järjestämisestä niissä kaupungeissa, joissa on täydellinen poliisilaitos, 26 p:ltä Elokuuta 1903.

[2]) Siv. 45, muist. 3.

13 §.

Suomen sotajoukon komentaja on velvollinen kunakin vuonna henkikirjoitukseen antamaan täydelliset luettelot sotajoukossa vakinaisesti palvelevista alipäälliköistä ja sotamiehistä sekä heidän perheistään ja palvelusväestään.

14 §.

Kuvernöörin tulee vuosittain asianomaiselta komendantilta, platsmajurilta, lääniin sijoitetun venäläisen sotajoukon päälliköltä tahi venäläisen viraston johtajalta vaatia tieto kaikista heidän itsensä ja heidän käskynalaistensa luona vuoden alussa palkollisina olevista Suomen kansalaisista sekä missä ja kenen luona itsekukin viimeksi on ollut hengille kirjoitettu.[1]) Näitten tietojen antamiseksi pitää Kuvernöörin toimittaa mainituille sotilaspäälliköille ja viraston johtajille painetuita blanketteja venäjänkielellä. Saaduista tiedoista tulee Kuvernöörin teettää otteet ja ne henkikirjoittajille lähettää.

15 §.

Pietarissa olevan Suomen Passiviraston velvollisuus on vuosittain ennen Helmikuun 15 päivää asianomaisille Kuvernööreille lähettää luettelot, erittäin kutakin kaupunkia tahi kihlakuntaa varten, kaikista niistä Suomen kansalaisista, jotka passin nojalla oleskelevat Venäjällä[2]) taikka myöskin ilmoituksen jälkeen Passi-

---

1) Vert. siv. 7—8.

2) K. A:t 18 p:ltä Kesäkuuta 1903.

virastolle tahi Suomen kauppa-asiamiehelle[1]) palvelevat ulkomaiseen merenkulkuun käytetyillä Venäjän laivoilla, ynnä tiedon kanssa siitä seurakunnasta Suomessa, johon itsekukin sanotuista henkilöistä kuuluu; ja pitää Kuvernöörien toimittaa asianomaiselle henkikirjoittajalle nämät luettelot ennenkuin henkikirjoituksen toimittamisen aika kaupungissa tahi kihlakunnassa sattuu.

Kuvernöörin, maistraatin ja kruununvoudin velvollisuudesta muuten valvoa erästen ulkomaan paikkakuntaan passitettujen Suomen kansalaisten[2]) henkikirjoitusta on erittäin säädetty.

16 §.

Kruununnimismies tahi muu, jonka asia on antaa todistus työn hakemista varten toisesta paikkakunnasta,[3]) olkoon velvollinen henkikirjoitukseen antamaan kylittäin tehdyn luettelon kaikista, jotka edellisen vuoden kuluessa ovat semmoisen todistuksen häneltä saaneet eivätkä jo ole kotopaikkaan palanneet, ynnä ilmoituksen kanssa, jos se on tiedossa, mihin luetteloon-otetut henkilöt työnsaantia varten ovat lähteneet.

17 §.

Poliisikomissariusten ja neljänneskatsontamiesten, missä semmoisia on kaupungin palveluksessa, pitää

---

1) K. A. 29 p:ltä Toukokuuta 1897, 45 §.

2) K. A. ja Senaatin Kirje 27 p:ltä Kesäkuuta 1888. K. A. 7 p:ltä Toukokuuta 1903; Senaatin Päätös 18 p:ltä Joulukuuta 1903. Vert. siv. 45, muist. 3.

3) Siv. 45, muist. 3.

henkikirjoitukseen antaa kaikki ne tiedot, jotka ovat saadut heidän tarkastaessaan niitä neljänneskirjoja, joita he ovat pitäneet kussakin talossa vuoden alussa asuvista henkilöistä.

IV LUKU.

Henkikirjan tekemisestä sekä henkikirjoituksen toimittamisen tavasta.

18 §.

Helpottaaksensa ja jouduttaaksensa henkikirjoitusta pitää toimitusmiehen toimituspaikkaan myötänsä tuoman vahvistetun kaavan mukaan tehty luettelo. Tähän luetteloon pitää oleman pantuina kaikki henkikirjoituspiirissä olevat tilat sekä tehtaat ja laitokset, ynnä niitten omistajat ja haltijat kuin myös muut ammattilaiset ja veronalaiset[1]) piirikunnassa, edellisen vuoden henkikirjan mukaan; sen jälkeen tapahtuneet ja tunnetuiksi tulleet muutokset eivät aiheuta mainitun luettelon muuttamista. Henkikirjaan kaupunkia varten pitää olla otettuina talot kaupunginosain, korttelien ja numerojen mukaan, ja pitäjää tahi kappelia varten kylät aakkosjärjestyksessä ja jokainen eri talo tahi talonosa siihen kuuluvain torppain ja tilain kanssa talon numerojärjestyksessä kylässä maakirjan mukaan, jota paitsi talonosan nimi myöskin on merkittävä. Tehdas ja laitos pannaan sen tilan alle, jossa tehdas tahi laitos on, ja paitsi sitä, paremman silmäyksen

[1]) Siv. 4.

vuoksi, viimeiseksi kylään, ulkopuolelle sareketta, viittauksen kanssa itse tilaan.

Asevelvollisuusiässä oleville nuorukaisille, joista luettelo siitä erittäin voimassa olevien säännösten mukaan on tehtävä, merkitään sanottuun luetteloon ja henkikirjaan sekä syntymävuosi ja päivä että mahdollisimman täydellisesti heidän oma kuin myös isän nimi ja ammatti.

19 §.

Henkikirjoituksessa pitää ynnä toimitusmiehen kanssa olla läsnä, kaupungissa kaupunginviskaalin, poliisikomissariusten ja neljänneskatsontamiesten, ja toimituksessa maalla piirikunnan kruununnimismiehen sekä kunnallislautakunnan ja vaivaishoitohallituksen jäsenten, missä erityinen semmoinen hallitus on olemassa, kukin piiriänsä varten.

Sen tarkastamiseksi, että henkikirjoituksessa annetut ilmoitukset ovat oikeat, ovat seurakunnan kirkonkirjat[1]) toimituspaikkaan tuotavat ja pitäköön niitä siinä käsillä kirkkoherra tahi joku muu seurakunnan papeista taikka, jos näillä ei ole tilaisuutta toimituksessa läsnä olemaan, joku kirjojen käyttämiseen täysin perehtynyt henkilö, joka kirkkoherran tulee siihen toimeen määrätä.

Sama velvollisuus on myöskin ei-lutherilaisen seurakunnan johtajalla.[2])

---

[1]) Siv. 15, muist. 1. — [2]) Siv. 9, muist.

Jos seurakunta kuuluu kahteen kihlakuntaan taikka kahteen tahi useampaan kuntaan, antakoon kirkkoherra tahi seurakunnanjohtaja toimitusmiehelle siinä paikkakunnassa, jonka henkikirjoituksessa hän tahi joku hänen sijaansa määrätty henkilö ei voi olla läsnä, asianmukaisen otteen kirkonkirjoista.

20 §.

Konsepti-henkikirjaan pitää kaikkien ennen Tammikuun 1 päivää sinä vuonna, jona henkikirjoitus tapahtuu, kuudentoista vuoden tahi sitä enempään ikään tulleitten henkilöin nimi, syntymävuosi ja ammatti pantaman, jota vastoin alaikäiset, jotka eivät ole kuudentoista vuoden vanhat, merkitään ainoastaan lukumäärältään, erikseen miehet ja naiset; ja ovat muuten kaikki ne erityismääräykset, jotka kaava osottaa, asianmukaiseen paikkaan kirjassa pantavat. Sisällys, mikäli se koskee sitä, joka on ilmoituksen antanut, luetaan heti hänelle julki tarkistusta varten.

Ilmoitus että joku henkilö, joka on henkikirjoihin pantava, jo olisi muussa paikassa hengille kirjoitettu, on, jos ei asianlaitaa voida käsillä olevan henkikirjan kautta selville saada, asianmukaisesti todeksi näytettävä.

21 §.

Henkikirjoituksesta kunnassa älköön ketään muuta ulossuljettako, kuin sitä, joka on lähtenyt maasta ja asettunut ulkomaan paikkaan, taikka joka enemmän

kuin viisi vuotta takaperin on paennut kotopaikasta ilman että tietoa hänestä sittemmin on tullut, taikka josta toimituksessa saadaan selville, että hän samalta vuodelta, 2 §:ssä määrättyjen perusteitten mukaan, jo on tahi olisi pitänyt olla toisessa kunnassa hengille kirjoitettuna; viimemainitussa tapauksessa pitää kuitenkin kaksoiskappale siitä henki-ilmoituksesta, jonka hän on velvollinen uudessa henkikirjoituspaikassa antamaan, jätettämän toimitusmiehelle, jonka tulee lähettää se henkikirjoittajalle vastamainitussa paikassa kontrolliksi ja ohjeeksi henkikirjoituksessa siellä. Päinvastoin älköön myöskään kunnan henkikirjaan otettako sitä, joka oikeastaan on toisessa kunnassa hengille kirjoitettava, vaikkapa hän ilmoittaakin itsensä henkikirjoitukseen edellisessä kunnassa.

22 §.

Asianomaiset henkikirjoittajat ovat velvolliset antamaan toisillensa tietoa semmoisista henkikirjoituksessa ilmi saaduista tahi muuten heidän tiedossaan olevista asiankohdista, jotka saattavat estää sitä, että joku tulee henkikirjasta ulossuljetuksi tahi useammassa kuin yhdessä paikassa samaan aikaan hengille kirjoitetuksi.

23 §.

Jos huomataan että henkilöitä, joita ... olisi pitänyt
henkikirjoitukseen ilmoittaa, tästä ilmoituk... -sesta on pois
jätetty, on kruununnimismies tahi kau... -unginviskaali

tahi, heidän poissa ollessa, toimitusmies velvollinen näistä henkilöistä seurakunnittain tekemään luettelon, joka sen ohessa sisältää tiedon sekä lueteltujen henkilöin olopaikasta tahi, jos sitä ei tiedetä, paikasta, jossa he viimeksi ovat henkikirjoissa olleet, että niistä isännistä tahi muista henkilöistä, joitten tämän asetuksen mukaan olisi pitänyt heitä hengille kirjoitettavaksi ilmoittaa. Semmoinen luettelo pitää, varustettuna toimitusmiehen todistuksella viimemainitusta laiminlyönnistä, kuukauden kuluessa siitä kuin henkikirjoitus on päättynyt, Kuvernöörille lähetettämän. Sittenkuin Kuvernööri on velvoittanut niitä, joihin asia koskea saattaa, vissin määräajan kuluessa, jos tahtovat kuulustelluiksi tulla, Kuvernöörille näyttämään, jos voivat, että he ovat olleet laillisesti estetyt henkikirjoitukseen saapumasta eivätkä myöskään ole saattaneet asiamiestä puolestansa asettaa, ja luettelo ynnä Kuvernöörin siihen liittämän päätöksen kanssa kruununnimismiehen tahi kaupunginviskaalin huolenpidosta on toimitettu kuulutettavaksi seurakunnan kirkoissa ja päällekirjoitetulla todistuksella kuuluttamisesta Kuvernöörille takaisin lähetetty, tulee Kuvernöörin tuomita ne henkilöt, jotka eivät määrätyn ajan kuluessa ole itseänsä ilmoittaneet eivätkä semmoista estettä näyttäneet, niihin sakkoihin, jotka henkikirjoitukseen annettavan ilmoituksen laiminlyömisestä 29 §:n 5 ja 6 kohdassa ovat määrätyt ja jotka sakot pitemmittä

mutkitta saadaan mainituilta henkilöiltä ulosottaa.[1]) Kuvernöörin tulee myöskin, ilmoituksesta ja sittenkuin asianomaisille on jätetty tilaisuus asiasta antaa selitys, päättää saman §:n 3, 4, 7, 8 ja 9 kohdassa lueteltuista hairauksista. Mutta jos asiassa, joka tässä §:ssä mainitaan, ilmoitettaisiin estettä tahi semmoisia syitä, jotka vaativat lähempää tutkimusta, taikka jos asia muuten on sitä laatua että se on yleisen lain mukaan tuomittava, on se asianomaiseen oikeuteen lykättävä.

24 §.

Kysymykset oikeasta henkikirjoituspaikasta ottaa käsiteltäväksi sen läänin Kuvernööri,[2]) jossa kysymykseen pantu uusi henkikirjoituspaikka on; ja saadaan muutosta Kuvernöörin päätökseen hakea Senaatin Talousosastossa[3]) siinä järjestyksessä, joka valituksen tekemiselle talousasioissa on säädetty.[4])

---

[1]) Vert. 30 §, siv. 34; K. A. rangaistusten täytäntöönpanosta 19 p:ltä Joulukuuta 1889. K. A., sisältävä tarkempia määräyksiä siitä, miten sakkopäätös on täytäntöön pantava, 19 p:ltä Elokuuta 1898 (28 p:ltä Toukokuuta 1901) ja K. A., koskeva tilintekoa sakkopäätösten täytäntöönpanosta ja kertyneistä sakoista, 24 p:ltä Elokuuta 1898.

[2]) Siv. 13, muist. 3.

[3]) K. Ohjesääntö 13 p:ltä Syyskuuta 1892 muutokseen.

[4]) Kun. A. 10 p:ltä Tammikuuta 1759, K. A. 5 p:ltä Toukokuuta 1810 y. m. lakiteoksessa Oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 19 §:n kohdalla mainittuja asetuksia.

V LUKU.

Henkikirjan päättämisestä.

25 §.

Henkikirja tehdään maalla kutakin kihlakuntaa varten, noudattamalla että kukin kihlakuntaan kuuluva seurakunta tahi seurakunnan osa erikseen siihen on otettu; mutta kaupungissa eroittamatta niitä eri seurakuntia, joita kaupungissa ehkä on.

26 §.

Sittenkuin toimitus on lopetettu, kirjoittavat henkikirjan alle nimensä toimitusmies ja ne, jotka 19 §:n mukaan ovat toimituksessa läsnä olleet, ynnä todistuksen kanssa siitä, ettei kukaan, joka olisi ollut henkikirjaan pantava, heidän tieten ole siitä pois jätetty.

27 §.

Henkikirjassa toimitusmies laskee yhteen kunkin sivun erikseen, ja summat siirretään kirjan loppuun pantuun yhteenvetoon, joka osottaa pääsumman kaupungista ja, mitä maaseutuun tulee, pääsumman erikseen pitäjästä ja kappelista ja näistä yhteensä, sekä koko kihlakunnasta.

28 §.

Henkikirjoittajan tahi sen, joka on henkikirjoituksen toimittanut, pitää ennen kuluvan vuoden loppua,

kuuden markan sakon uhalla kultakin päivältä, jona sitä kauemmin viivytetään, lääninkonttorille[1]) jättää puhtaaksi kirjoitettu henkikirja voimassa olevan kaavan mukaan,[2]) siitä kahdessa kappaleessa tehdyn yhdenvedon kanssa, ja maistraateille, missä semmoisia kihlakunnan kaupungeissa on, kullekin otteensa henkikirjasta kaupunkia varten ynnä henkikirjoitukseen siellä annettujen ilmoitusten kanssa. Nämät ilmoitukset pitää maistraatin sen jälkeen tallettaa siksi kuin vähintänsä kolme vuotta on henkikirjoituksesta kulunut, voidaksensa niistä antaa selvityksiä, jos asianomaiset semmoisia tarvitsisivat; jota vastoin henkikirjoittaja on velvollinen tallettamaan henkikirjoitusilmoitukset kihlakunnasta yhtä pitkänä aikana ja samaa tarkoitusta varten. Lääninkonttoriin jätetty henkikirja ja toinen kappale yhteenvedosta ovat todisteena liitettävät läänin tilikirjaan,[3]) kun tämä Senaattiin lähetetään.

VI LUKU.

Seuraamuksesta, jos laiminlyö tämän asetuksen määräysten täyttämistä.

29 §.

1. Jos se, jonka tulee toimittaa henkikirjoitus tahi muutoin viran puolesta toimituksessa läsnä olla,

---

[1]) Siv. 13, muist. 3. — [2]) Siv. 36—44.

[3]) K. A. ja K. J. 3 p:ltä Toukokuuta 1899 (14 p:ltä Joulukuuta 1900).

laiminlyö siihen saapumisen, katsottakoon sitä virkarikokseksi.[1])

2. Niinikään pidettäköön sitä virkarikoksena,[1]) jos yleisessä palveluksessa oleva henkilö jättää antamatta tämän asetuksen 11, 12 ja 13 §:ssä mainituita luetteloja.

3. Jos muu henkilö kuin virkamies heittää täyttämättä mitä 11 ja 12 §:n mukaan on hänen velvollisuutenaan, vetäköön sakkoa kymmenen markkaa, jonka ohessa sanotuissa §§:issä mainitut ilmoitukset kaikissa tapauksissa ovat jälestäpäin määrätyn ajan kuluessa saman uhkasakon haastolla[2]) kirjallisesti annettavat.

4. *Se, jonka kunnallis- tahi vaivaishoito-hallituksen jäsenenä tulee henkikirjoituksessa läsnä olla, sakotettakoon sieltä poisjäämisestä kaksikymmentä markkaa. Jos hän näytetään syypääksi siihen, että on tietänyt jostakin henkilöstä, jota henkikirjoituksessa ei ole ilmaistu, eikä silloin ole sitä ilmiantanut, vetäköön sakkoa neljäkymmentä markkaa.[3])

---

[1]) R. L. 2: 12; 40: —.

[2]) K. A. ulosottolain voimaanpanemisesta 3 p:ltä Joulukuuta 1895, 11 §. Vert. siv. 9. muist. 1, mainittu teos siv. 335—336.

[3]) K. A. yleisestä vaivaishoidosta 17 p:ltä Maaliskuuta 1879, 19 § säätää:

1. Puheen ollessa vaivaishoidosta on jokaisen suhteen, allamainituilla poikkeuksilla, katsottava kotopaikka-oikeuden olevan siinä kunnassa, missä hän, mies tahi nainen, siihen aikaan on henkikirjoissa.

2. Jos joku on kuluvana tahi edellisenä vuotena iät-

5. Jos kiinteän omaisuuden omistaja tahi hoitaja laiminlyö ilmoituksen antamisen henkikirjoitukseen tämän asetuksen mukaan, sakotettakoon kymmenen markkaa.

6. Muu huonekunnanhoitaja, joksi tämän asetuksen 8 §:n mukaan luetaan se, joka ei ole yksityisen vuosipalveluksessa eikä kuulu toisen henkilön perheesen, sakotettakoon sellaisesta laiminlyönnistä viisi markkaa.

7. Joka henkikirjoituksessa itsensä vastahakoisesti salaa, vetäköön sakkoa kaksikymmentä markkaa.

8. Väärästä tahi erehdyttävästä ilmoituksesta henkikirjoitukseen olkoon sakko kymmenen markkaa, ellei rikos ole sitä laatua, että se on yleisen lain mukaan tuomittava.[1])

9. Palkollinen, joka ei tahdo isännälle antaa

---

jättäynyt pois henkikirjoituksesta, olkoon hänellä kotipaikka-oikeus siinä kunnassa, jossa hänen näytetään viimmeiseksi olleen hengille pantuna.

3. Jos viimmeksi mainittu kunta tahtoo itseltänsä poistaa velvollisuutta vastaanottaa semmoista köyhää ihmistä ja laillisesti todistetaan, että asianomainen kunnallisvirasto tahi jäsen toisessa kunnassa, jossa se ihminen myöhemmin on oleskellut ja asetusten mukaisesti olisi pitänyt hengille pantavaksi ilmoitettaman, on laiminlyönyt, mihin se siinä suhteessa olisi ollut velvollinen; niin on kotipaikka-velvollisuus laskettava sen kunnan päälle, jossa sellainen laiminlyöminen viimmeiseksi on saanut tapahtua.

[1]) Rikoslaki 36: 7 säätää:

Jos joku, hankkiaksensa itselleen tahi toiselle hyötyä

muuttokirjaa, ja isäntä, joka ei semmoisen kirjan sisäänjättämisen estettä kirkkoherralle säädetyn ajan kuluessa ilmoita,[1]) sekä kiinteistön omistaja, joka ei täytä velvollisuuttaan sisäänmuuttaneen henkilön muuttokirjaan nähden, vetäköön sakkoa kymmenen markkaa.

30 §.

Tämän asetuksen mukaan tuomitut sakot ovat käytettävät ja muunnettavat sillä tavoin kuin yleisessä laissa on sakoista säädetty.[2])

---

taikka toista vahingoittaakseen, tahallansa on erehdyttänyt sen, jonka asiana on kirkonkirjan, henkiluettelon taikka muun senkaltaisen yleisen kirjan pitäminen, ja siten saattanut siihen jotakin väärin merkityksi; tuomittakoon kuritushuoneesen korkeintaan neljäksi vuodeksi ja kansalaisluottamuksensa menetäneeksi, taikka, jos asianhaarat ovat erittäin lieventävät, vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi tahi vähintään viidenkymmenen markan sakkoon. Jos hän väärin merkittyä hyväkseen käytti; rangaistakoon kuritushuoneella vähintään kahdeksi ja enintään kahdeksaksi vuodeksi ja menettäköön kansalaisluottamuksensa.

Jos rikos tehtiin ilman tässä mainittua aikomusta; olkoon rangaistus vankeutta korkeintaan yksi vuosi taikka sakkoa.

Jos toinen 1 momentissa mainitussa aikomuksessa käyttää semmoista väärin merkittyä hyväkseen; tuomittakoon niin kuin itse olisi väärän merkitsemisen matkaan saattanut.

[1]) Siv. 16, muist. 1.

[2]) K. A. Rikoslain voimaanpanemisesta 19 p:ltä Joulukuuta 1889, 47 §; R. L. 2: 5.

VII LUKU.

Erityisiä säännöksiä.

31 §.

Kuopion, Vaasan ja Oulun lääneissä olkoon asianomaisen Kuvernöörin vallassa, jos olot sitä vaativat, kussakin eri tapauksessa määrätä toinenkin aika henkikirjoitusta varten kuin tässä ylempänä säädetty.[1])

32 §.

Tämän asetuksen säännökset ovat ainoastaan soveltuvissa kohdin, Kuvernöörin määräyksen mukaan, noudatettavat henkikirjoituksessa Lapissa.

33 §.

Tämän asetuksen käyttäminen alkaa 1 p:nä Tammikuuta 1895.

Tätä kaikki asianomaiset alamaisuudessa noudattakoot. Helsingissä 10 p:nä Huhtikuuta 1894.

Keisarillisen Majesteetin Oman Päätöksen mukaan
ja Hänen Korkeassa Nimessään,
Suomeen asetettu Senaattinsa:

G. v. Alfthan.
C. O. Melan.
August Nybergh.
G. von Troil.
J. G. Sohlman.
H. Molander.
A. E. Arppe.
Z. Yrjö-Koskinen.
K. F. Ignatius.
Wald. Eneberg.

E. Fellman.

[1]) 3 §, siv. 13.

Keisarillisen Suomen Senaatin

Kirje

yleiselle Revisionioikeudelle uusista henkikirjain kaavoista.

Annettu 30. p:nä Lokakuuta 1894.

Keisarillisen Majesteetin Korkeassa Nimessä, Hänen Suomen Senaattinsa.

Sittenkuin Keisarillinen Majesteetti Huhtikuun 10 p:nä tänä vuonna on antanut Armollisen asetuksen henkikirjoituksesta Suomessa, noudatettavaksi Tammikuun 1 p:stä 1895, ja sen ohessa Armossa on valtuuttanut Senaatin Talousosaston teettämään ja noudatettavaksi vahvistamaan uudet kaavat sanotussa Armollisessa asetuksessa mainittuja henkikirjoja varten, on Keisarillinen Senaatti, sittenkuin Senaatin Kamaritoimituskunnan Kamreerinkonttorissa on tehty ehdotukset semmoisiksi kaavoiksi, katsonut hyväksi, yhtäpitäväisesti sen kanssa mitä niissä on ehdotettu, nou-

datettaviksi niissä henkikirjoituksissa, jotka vuonna 1895 ja vastedes ovat toimitettavat, vahvistaa tähän liitetyt henkikirjain kaavat, nimittäin:

Litt. A, yleisen henkikirjan-kaavan maaseutuja varten ynnä siihen kuuluvain kahden yhteenvedon eli yhteenlasku-luettelon kanssa, toinen seurakunnittain [1]) ja toinen kihlakunnittain, merkityt litt. *a*-lla ja *b*:llä;

Litt. B, erinäisen henkikirjan-kaavan eräitä maalaisseurakuntia varten Waasan ja Oulun lääneissä; ja

Litt. C, henkikirjan-kaavan kaupunkeja varten, liitteenä litt. *c* siirto-yhteenvedon eli yhteenlasku-luettelon kaava; ja sen ohessa, että Keisarillinen Senaatti Waasan ja Oulun läänien Kuvernöörien määrättäväksi on jättänyt, missä läänien osissa kaava litt. *A* tahi kaava litt. *B* ovat seurattavat, on Keisarillinen Senaatti, edellä mainittuin kaavain käyttämistä varten, antanut seuraavat selitykset ja määräykset, elikkä

kaavasta litt. A, joka on yleinen henkikirjan kaava maaseutuja varten:

1:ksi) Ensimmäiseen sarekkeesen kirjoitetaan kylät ja yksinäiset tilat aakkosjärjestykseen seurakunnassa tahi henkikirjoitus-piirissä;

2:ksi) Sittemmin seuraa sarekkeita »Talon» »numeroa». »talolukua» ja »manttaalia» varten, viimemainittu sareke jaettu kolmeen sarekkeesen: »perintö», »kruunun» ja »rälssi»;

---

[1]) Siv. 9, muist. 3.

3:ksi) Sareke »Savuja» tarkoittaa käräjäjyviä[1]) ja jaetaan eri sarekkeisin niitä varten, jotka maksavat käräjäjyviä kolme kappaa eli 16,50 litraa, ja niitä varten, jotka maksavat puolitoista kappaa eli 8,25 litraa, sekä niille, jotka pyyhitään pois; henkikirjoittaja saapi kuitenkin, missä muitten ulostekojen ja kunnallismaksujen lasku sitä vaatii, sekä Oulun lääniin kuuluvia Länsipohjan maakunnan osia varten, joissa käräjäjyvät suoritetaan erittäin vahvistetun perusteen mukaan, laittaa savuluku-sarekkeet muullakin tavoin kuin kaava osottaa, kun vaan niistä saadaan täydellinen tieto ennenmainituita maksuja suorittavista ja niistä vapautetuista savuista;

4:ksi) Sitte seuraa sareke sitä »Asiakirjaa varten, johon omistus- tahi hallinto-oikeus perustuu», jaettu kahteen sarekkeesen, joista toiseen kirjoitetaan asiakirjan »laji» ja toiseen sen »antopäivä»;

5:ksi) Sarekkeesen »Tilan sekä maakirja[2]) että muu paikkakunnalla käytetty nimi kuin myös henkilöin nimi ja syntymävuosi ynnä syy vapautukseen henkirahasta y. m.» pannaan sekä koko talon nimi, että myöskin, jos taloa viljellään useammissa osissa, näit-

---

[1]) K. A. 25 p:ltä Tammikuuta 1886; K. A. 6 p:ltä Elokuuta 1889.

[2]) K. A. maatilain osittamisesta 12 p:ltä Kesäkuuta 1895, 30 §; K. J., sisältävä lähempiä määräyksiä maarekisterin laatimisesta ja pitämisestä, 2 p:ltä Joulukuuta 1895; K. Kirje ja Kamaritoimituskunnan Kirje 17 p:ltä Helmikuuta 1896; K. Johtosääntö 18 p:ltä Tammikuuta 1897.

ten nimet, jos semmoisia on otettu, jota paitsi, kun tila joko luontonsa taikka käyttämisensä takia on vapautettu savulukumaksusta, tämä sen luonto tahi käyttäminen heti nimen jälkeen merkitään; ja pitää se, jolla on isännyys, olkoonpa mies tahi nainen, merkittämän sekä ristimä- eltä sukunimellä taikka, viimemainitun puutteessa, isän nimellä, mutta vaimo merkitään ainoastaan yhdellä ristimänimellä. Paitsi isäntäväkeä kirjoitetaan sarekkeesen muut huonekunnan henkilöt, elikkä *a)* isäntäväen lapset, jolloin maksunvelvolliset pojat ja tyttäret merkitään yhdellä ristimänimellä, mutta alaikäiset ainoastaan lukumäärältään, siten että ensimmäinen numero osottaa poikia ja toinen numero tyttäriä; *b)* huonekunnassa oleskelevat isännän sukulaiset ynnä heidän ristimä- ja sukunimensä; *c)* palkolliset[1]) ristimä- ja sukunimellä, ja *d)* muut huonekuntaan kuuluvat henkilöt, niinikään ristimä- ja sukunimellä. Kaikkien näitten henkilöin vaimot merkitään ainoastaan yhdellä ristimänimellä. Heidän lapsensa kirjoitetaan aina heti vanhempien jälkeen ja merkitään nimeltään ja lukumäärältään sillä tavoin kuin isäntäväen lapsista on sanottu. Sen jälkeen pannaan sarekkeesen tilan maasta eroitetut palstanteet, niissä asuvat henkilöt sekä tilan alueella asuvain eläkkiläisten, kapitalistien, torpparien,[2]) mäkitupalaisten ja huonekunnan loisten ynnä muitten semmoisten henkilöin

[1]) Palkkaussääntö 30 p:ltä Tammikuuta 1865.
[2]) Siv. 17, muist. 3.

nat kuin myöskin tilalle rakennetut tehtaat, sahat, myllyt ynnä muut laitokset sekä niissä asuvat henkilöt, jolloin edellä olevat määräykset ovat noudatettavat, huomioon ottamalla myöskin että »loisiksi» luetaan ainoastaan sellaiset henkilöt, jotka ilman omaa savua toisen asunnossa oleskelevat. Vaivaiset[1]) ja joutolaiset[2]) kirjoitetaan jokaisen kylän loppuun ja kaikkein viimeiseksi, sillä tavoin kuin henkikirjoitusasetuksen 18 §:ssä lähemmin säädetään, edellämainitut tehtaat ja laitokset. Syy vapautukseen henkirahasta merkitään heti sen henkilön jälkeen, joka on vapautukseen oikeutettu;

6:ksi) Kaavaan on sen jälkeen otettu ne sarekkeet, jotka ovat henkirahan tuloutuksen[3]) perustuksena, nimittäin: *a)* »Henkirahaa maksavia» kahdessa sarekkeessa »miehiä» ja »naisia»; *b)* »Joille henkirahaa tässä ei ole määrätty» kahdessa sarekkeessa »yli- ja alaikäisiä sekä muista syistä vapautettuja» ja »Venäjällä passilla oleskelevia», kumpikin viimemainituista niinikään jaettu sarekkeisin »miehiä» ja »naisia» varten;

7:ksi) Sittemmin seuraa sareke »Väkiluvun summaa» varten, jaettu sarekkeisin »miehiä» ja »naisia» varten;

8:ksi) Ne neljä sareketta, jotka sitte löytyvät, tarkoittavat tilastollisia tietoja, nimittäin: *a)* »Henkilöitä, jotka elättävät itsensä julkisella viralla, pensionilla,

---

1) Siv. 13, muist. 1.
2) K. A. ja K. J. irtolaisista 2 p:ltä Huhtikuuta 1883.
3) K. J. 3 p:ltä Toukokuuta 1899, 39 §.

pääomalla, maanviljelyksellä tahi muulla itsenäisellä ja vakinaisella elinkeinolla sekä heidän vaimonsa ja lapsensa»; *b)* »Henkilöitä, jotka ovat muiden palveluksessa laillisesti pestattuina sekä heidän vaimonsa ja lapsensa»; *c)* »Muu vakinaiseen työhön ei kiinnitetty väestö» ja *d)* »Ei lutherilaisia»,[1]) tämä jaettu sarekkeisin »Kreikkalaisia», »Muita kristityitä uskolaisia» ja »Ei kristityitä» varten;

9:ksi) Viimeiseksi on kaavassa sareke »21 vuoden iällä olevia asevelvollisia miehiä» varten;

10:ksi) Lahjoitusmaat, missä semmoisia on, kirjoitetaan sarekkeesen »Tilan sekä maakirja- että muu paikkakunnalla käytetty nimi j. n. e.» päällekirjoituksella, rivin keskipaikan yli: »N. N:n lahjoitusrälssi»;

11:ksi) Useita sanoja ja nimiä saa lyhentää sillä tavoin kun »Lyhennysten merkitys» kaavassa osoittaa;

kaavasta litt. B, eli henkikirjan kaavasta eräitä maalaisseurakuntia varten Waasan ja Oulun lääneissä:

Tämä kaava eriää edellä mainitusta yleisestä kaavasta siinä, että manttaalisarekkeen sijaan sen alaosastojen kanssa »perintöä», »kruunua» ja »rälssiä» varten, pannaan sareke »Koko talon manttaalia» varten ja lähinnä sen jälkeen sareke »Viljelysosain» »manttaalia» varten, jaettu sarekkeisin »perintö», »kruunun» ja »rälssi», sekä »pohjavero» ja »metsävero»;

---

[1]) Siv. 9, muist. 3.

kaavasta litt. C, eli henkikirjan kaavasta kaupunkeja varten:

Ensimmäiseen sarekkeesen pannaan »Kortteli»;

Toiseen sarekkeesen »Tontti», jaettu sarekkeisin »Numero» ja »Osuus»;

Kolmanteen sarekkeesen »Katu», jaettu sarekkeisin »nimi» ja »numero»;

Neljänteen sarekkeesen »Asiakirja, johon omistustahi hallinto-oikeus perustuu», jaettu sarekkeisin asiakirjain »lajia» ja »antopäivää» varten;

Viidenteen sarekkeesen »Henkilöin nimi ja syntymävuosi sekä syy vapautukseen henkirahasta» kirjoitetaan ensiksi talon omistaja tahi isännöitsijä, jos tämä siinä asuu taikka ei, sekä sen jälkeen hyyryläiset,[1]) kaikkien sääty, ristimä- ja sukunimi mainittuna, mutta vaimo merkitään ainoastaan yhdellä ristimänimellä. Lapset kirjoitetaan vanhempien jälkeen, jolloin maksunvelvolliset pojat ja tyttäret merkitään yhdellä ristimänimellä, mutta alaikäiset ainoastaan lukumäärältään numeroilla, siten että ensimmäinen numero merkitsee poikia ja toinen numero tyttäriä. Sitte kirjoitetaan huonekunnassa oleskelevat sukulaiset ristimä- ja sukunimellä; sen jälkeen palkolliset ja palvelijat ristimä- ja sukunimellä sekä viimeiseksi käsityöläiskisällit ja oppipojat[2]) ja heidän huonekuntaansa ehkä kuuluvat henkilöt. Muitten kuin talonomistajain ja

---

[1]) Siv. 17, muist. 2.

[2]) Siv. 12, muist. 4.

hyyryläisten lapset kirjoitetaan ja merkitään nimeltään ja lukumäärältään samalla tavalla kuin talonomistajain ja hyyryläisten lapsista sanottu on, ja mainittuin muitten henkiläin vaimot ainoastaan yhdellä ristimänimellä.

Henkirahoista debiteerataan talonomistaja ja isännöitsijä vaimojensa, lastensa ja talonväkensä kanssa siihen taloon kuuluvina, jossa he asuvat.

Syy vapautukseen henkirahasta merkitään aina lähinnä sen henkilön jälkeen, joka tätä vapautusta nauttii.

Kuudenteen sarekkeesen »Henkirahaa maksavia» varten, joka on jaettu sarekkeesen »miehiä» ja sarekkeesen »naisia» varten, pannaan näitten maksuvelvollisten lukumäärä.

Seitsemänteen sarekkeesen niitä varten, »Joille henkirahaa tässä ei ole määrätty», sekä sen alaosastoihin: »Yli- ja alaikäisiä sekä muista syistä vapautettuja» ja »Venäjällä passilla oleskelevia» »miehiä» ja »naisia» kirjoitetaan niitten henkilöin lukumäärä, jotka ovat siihen luettavat.

Kahdeksanteen sarekkeesen pannaan »Summa väkilukua», »miehiä» ja »naisia».

Tämän jälkeen seuraa neljä sareketta tilastollisia tietoja varten eli lukumäärästä *a)* »Henkilöitä, jotka elättävät itseänsä julkisella viralla, pensionilla, pää-omalla tahi muulla itsenäisellä ja vakinaisella elinkeinolla sekä heidän vaimonsa ja lapsensa», *b)* »Henkilöitä, jotka ovat muiden palveluksessa laillisesti pestattuina sekä heidän vaimonsa ja lapsensa», *c)* »Muu

vakinaiseen työhön ei kiinnitetty väestö» ja *d)* »Ei lutherilaisia», tämä jaettu kolmeen sarekkeesen »kreikkalaisten», »muitten kristittyin uskolaisten» ja »ei kristittyin» lukumäärää varten.

Viimeiseksi on sareke »21 vuoden iällä olevain asevelvollisten miesten» lukumäärää varten.

Useita sanoja ja nimiä saadaan lyhentää sillä tavoin kuin »Lyhennysten merkitys» kaavassa osottaa.

Mitä Keisarillinen Senaatti siten on määrännyt annetaan Teille tämän kautta tiedoksi. Helsingissä, 30 p:nä Lokakuuta 1894.

Keisarillisen Majesteetin Korkeassa Nimessä,
Hänen Suomen Senaattinsa:

C. Tudeer.	G. v. Alfthan.	O. Gadd.
H. Molander.	August Nybergh.	Z. Yrjö-Koskinen.
G. von Troil.	K. F. Ignatius.	J. G. Sohlman.

Rudolf Erenius.

Samana päivänä on kirjoitus asiasta lähetetty maan kaikille Kuvernööille.

…mäseurakunnan) (kappelin) siirtoyhteenveto.

Henkirahaa maksavia.		Joille henkirahaa tässä ei ole määrätty. Yli- ja alaikäisiä sekä muista syistä vapautettuja.		Venäjällä passilla oleskelevia.		Summa väkilukua.		…elinkeinolla sekä heidän vaimonsa ja lapsensa.
Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
00	00	00	00	00	00	00	00	
00	00	00	00	00	00	00	00	
00	00	00	00	00	00	00	00	

kihlakunnan yhteenveto.

00	00	00	00	00			00	00
00	00	00	00	00	00	00	00	00
00	00	00	00	00	00	00	00	

Asevelvollisia miehiä 21 vuoden iällä.		00	00	00	00	00	00
Ei lutherilaisia.	Ei kristityitä.	00	00	00	00	00	00
	Muita kristityitä uskolaisia.	00	00	00	00	00	00
	Kreikkalaisia	00	00	00	00	00	00
Muu vakinaiseen työhön ei kiinnitetty väestö.		00	00	00	00	00	00
Henkilöitä, jotka ovat muiden palveluksessa laillisesti pestattuina, sekä heidän vaimonsa ja lapsensa.		00	00	00	00	00	00
Henkilöitä, jotkä elättävät itsensä julkisella viralla, pensionilla, pääomalla, maanviljelyksellä tahi muulla itsenäisellä		00	00	00	00	00	

...n kaupungin siirtoyhteenveto.

...ei ole määrätty.		Summa väkilukua.		Henkilöitä, jotka elättävät itsensä julkisella viralla, pensionilla, pääomalla tahi muulla itsenäisellä ja vakinaisella elinkeinolla sekä heidän vaimonsa ja lapsensa.	Henkilöitä, jotka ovat muiden palveluksessa laillisesti pestattuina sekä heidän vaimonsa ja lapsensa.
...Venäjällä passilla oleskelevia.					
...iehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
00	00	00	00	00	00
00	00	00	00	00	00
00	00	00	00	00	00

Asevelvollisia miehiä 21 vuoden iällä.	Ei lutherlaisia: Ei kristityitä.	Ei lutherlaisia: Muita kristityitä uskolaisia.	Ei lutherlaisia: Kreikkalaisia.	Muu vakinaiseen työhön ei kiinnitetty väestö.
00	00	00	00	00
00	00	00	00	00
00	00	00	00	00

Keisarillisen Majesteetin Armollinen

Julistus

muuttamisesta yhdestä seurakunnasta toiseen.

Annettu 4 p:nä Elokuuta 1898.

Me NIKOLAI Toinen, Jumalan Armosta, koko Wenäjänmaan Keisari ja Itsevaltias, Puolanmaan Tsaari, Suomen Suuriruhtinas, y. m., y. m., y. m. Teemme tiettäväksi: Kun Suomenmaan Valtinsäädyt ovat alamaisessa anomuksessa pyytäneet että ryhdyttäisiin toimiin tarkemman yhdenmukaisuuden aikaansaamiseksi kirkonkirjain[1]) ja henkikirjain[2]) välillä, olemme Me, kumoten 1 §:n armollisesta julistuksesta 17 p:ltä Maaliskuuta 1879, joka koskee muuttamista toisesta seurakunnasta toiseen sekä työnhakijoita Suomenmaan sisällä tai ulkopuolella,[3]) armossa nähneet hyväksi muuttamisen suhteen seurakunnasta toiseen määrätä niinkuin seuraa:

---

[1]) Siv. 15, muist. 1. — [2]) Siv. 24—31.
[3]) Työkirjoista säätää 1879 vuoden julistus:

2 §.

Jokainen, joka selvästi näyttää olevansa asianmukaisesti hengille kirjoitettu sekä maksaneensa kruunun- ja kun-

1 §.

Muuttokirjaa tulee hakea sen seurakunnan[1]) pastorilta, missä muuttaja on kirkonkirjoissa, ja on pastorin velvollisuus, ellei mitään 2 §:ssä lueteltua estettä ole kirkonkirjaan merkitty tahi muuten hänen tietoonsa tullut, seurakunnan kirkossa kahtena sunnuntaina peräkkäin kuuluttaa aiottu muutto sekä, jollei tuollaista estettä sillä välin ilmaannu, hakijalle antaa muuttokirja.[2])

Kuitenkaan ei saa muuttajaa kirkonkirjasta poistaa, ennenkuin pastori on saanut asianmukaisen tiedon siitä, että muuttaja on toisen seurakunnan kir-

---

nallisulostekonsa menneeltä vuodelta eikä olevansa jonkun toisen edusmiehyyden tahi isäntävallan alainen, olkoon työn hakemista varten ulkona siitä kunnasta, johon hän kuuluu, oikeutettu saamaan Poliisikamarilta, Maistraatilta, Järjestysoikeudelta tahi Kruunun-nimismieheltä työkirjan, voimassa olevaksi korkeintaan vuoden ajan. Samallainen oikeus on silläkin, joka on toisen edusmiehyyden alaisena, jos edusmies siihen suostuu.

3 §.

Työkirjassa pitää oleman omistajan nimi ja kotipaikka, aika, jona se on voimassa, ja paikka, johon hän lähteä aikoo.

Semmoisen kirjan lunastukseksi saatakoon ottaa viisikymmentä penniä.

4 §.

Työkirjan planketteja tulee Kuvernöörin painattaa ja ilman maksotta hankkia asianomaisen poliisiviraston varalle.

[1]) Siv. 9, muist. 3. — [2]) Siv. 15, muist. 2.

joihin merkitty. Semmoinen tieto on sen seurakunnan pastorin, mihin on muutettu, virka-edesvastauksen uhalla[1]) viivyttelemättä virkakirjeellä antaminen.

2 §.

Muuttokirjaa ei saa antaa:

a) sille, joka on toisen edusmiehyyden tahi isäntävallan alainen,[2]) ellei edusmiehen tahi isännän suostumusta esiintuoda;

b) sille, jonka muuttamista vastaan oikea viranomainen on pannut kiellon, joka on pastorinvirastolle tiedoksi annettu, niin kauvan kuin se kielto on voimassa;[3])

c) sille, joka ei voi ilmoittaa määrättyä seurakuntaa, johon aikoo muuttaa.

Muuttokirjaa ulkomaalle ei saa myöskään antaa Suomen kansalaiselle, joka ei ole todistanut hankkineensa armollista lupaa muuttaa muuttaa pois maasta;[4]) kuitenkaan ei tämä kielto koske suomalaista naista, joka on mennyt avioliittoon ulkomaalaisen kanssa ja sen kautta lakannut olemasta Suomen kansalainen.

---

[1]) Kirkkolaki 9 p:ltä Joulukuuta 1869, 126 §.

[2]) Laki aviopuolisojen omaisuus- ja velkasuhteista 2: 1; Holhouslaki 19 p:ltä Elokuuta 1898, 16—22 §; K. Palkkaussääntö 30 p:ltä Tammikuuta 1865; K. A. yleisestä väivaishoidosta 17 p:ltä Maaliskuuta 1879, 31 §.

[3]) Matkustamiskielto U. L. 7: 10, 16—18.

[4]) Vert. Perintökaari 15: 7.

3 §.

Muuttokirja on viimeistäänkin yhden kuukauden kuluessa muuttamisen jälkeen vietävä sen seurakunnan pastorille, johon on muutettu. Joka ilman päteviä syitä jättää mainitun määräyksen noudattamatta, vetäköön sakkoa kymmenen markkaa; ja pastorilla olkoon valta vaatia muuttokirja laiminlyöneeltä asianomaisen kruunun- tai kaupunginpalvelijan kautta,[1]) joka saa laiminlyöneeltä palkkiota yhden markan jokaiselta kerralta kun on sitä varten hänen luonansa käynyt.

4 §.

Jos joku, ilmoittaen hänelle annetun muuttokirjan joutuneen hukkaan, pyytää uutta samanlaista kirjaa, niin semmoinen, varustettuna päällekirjoituksella »kaksoiskappale», hänelle uudestaan annettakoon, ja siihen merkittäköön sekä se päivä, jolloin hukkaan joutunut kirja kirjoitettiin, että se päivä, jolloin kaksoiskappele annetaan.

5 §.

Muuttokirjaa älköön vaadittako:

a) lapselta, joka ei ole täyttänyt viidentoista vuoden ikää;

b) henkilöltä, joka oleskelee kotipaikkakuntansa

---

[1]) K. A. lääninvirkakunnan maalla olevista virka- ja palvelusmiehistä 10 p:ltä Elokuuta 1898. K. Johtosäännöt Suomenmaan kruununvoudeille ja kruununnimismiehille 28 p:ltä Marraskuuta 1898.

ulkopuolella julkisessa tai yksityisessä oppilaitoksessa opetusta saamassa;

c) henkilöltä, joka otetaan sairaanhoitolaitokseen, rangaistus-, pakkotyö-, parannus- tai kasvatuslaitokseen[1]) kotipaikkakuntansa ulkopuolelle, eikä

d) henkilöiltä, joiden kirjoittamisesta hengille ja kirkonkirjoihin on erittäin säädetty.

6 §.

Asianomaiset kruunun- ja kaupunginpalvelijat ovat virka-edesvastauksen uhalla velvolliset pitämään silmällä, että muuttokirjoista ja kirkonkirjoihin kirjoittamisesta voimassa-olevia määräyksiä tarkasti noudatetaan.

7 §.

Mitä tässä edellä on säädetty pastorin velvollisuudeksi ja oikeudeksi, se koskee soveltuvissa kohdin myöskin eriuskolais-seurakunnan johtajaa.[2])

Niin olkaan kaikkien asianomaisten alamaisesti noudattaminen. Helsingissä, 4 p:nä Elokuuta 1898.

Keisarillisen Majesteetin Oman Päätöksen mukaan
ja Hänen Korkeassa Nimessään,
Suomeen asetettu Senaattinsa:

G. von TROIL. Z. YRJÖ-KOSKINEN.
J. G. SOHLMAN. HJALMAR PALIN.
ALFR. CHARPENTIER. F. NORDLUND.

---

1) Siv. 20, muist. 1.
2) Siv. 9, muist. 3.

Keisarillisen Majesteetin Armollinen

Asetus,

sisältävä eräitä määräyksiä papiston annettavista todistuksista.

Annettu 20 p:nä Marraskuuta 1896.

Me NIKOLAI Toinen, Jumalan Armosta, koko Wenäjänmaan Keisari ja Itsevaltias, Puolanmaan Tsaari, Suomen Suuriruhtinas y. m., y. m., y. m. Teemme tiettäväksi: Tehdystä alamaisesta esityksestä olemme Me nähneet hyväksi armossa säätää niinkuin seuraa:

1 §.

Papiston tulee, kunkin paikkakunnallaan, säilyttää ja tarkasti kirkonkirjaan merkitä ne ilmoitukset, mitkä he tänä päivänä rikosasiain luetteloista annetun asetuksen nojalla ovat saaneet tahi, milloin henkilö on seurakuntaan muuttanut, ovat muuttokirjassa[1]) mainitut.

---

[1]) Siv. 45—49.

Jos rikosasiain luettelo tahi sanotun asetuksen 5 §:ssä mainittu ilmoitus saapuu seurakuntaan[1]) sittenkuin tuomittu on sieltä muuttanut, tulee papin viipymättä toimittaa häntä koskeva ilmoitus toisen seurakunnan papistolle.

2 §.

Jos yksityinen henkilö haluaa toista kuin itseään, vaimoaan tahi lastaan taikka hänen hoitonsa ja suojeluksensa alaista koskevaa todistusta kirkonkirjan mukaan ijästä, maineesta, säkulaisuudesta, syntymä- tai kuolinajasta, taikka siitä onko rikoksesta tuomittu syypääksi, niin ilmoittakoon tarkoituksen, jota varten todistusta pyydetään, ja on papin se todistukseen merkittävä.[2])

---

[1]) Siv. 9, muist. 3.

[2]) Vert. Kirkkolaki 9 p:ltä Joulukuuta 1869,

147 §.

Jos joku haluaa itsellensä, vaimollensa, lapsellensa taikka hoidettavallensa ja holhottavallensa kirkonkirjasta todistusta siitä, mitä siinä on samasta hengestä merkittynä, taikka jos joku pyytää semmoista todistusta toisen ijästä, maineesta, sukulaisuudesta, syntymä- tahi kuolin-ajasta, taikka siitä, että se on rikoksesta tuomittu tahi kanteen alla, riita- tahi rikos-asiassa, taikka jonkunlaisen hakemuskirjan liitteenä tuomio-istuimelle tahi virkakunnalle annettavaksi; niin älköön kirkkoherra sellaista todistusta kieltäkö. Tuomarin tahi muun virkakunnan, taikka yhteisen syyttäjän, tahtoessa viimemainitun laatuista todistusta, älköön myöskään sitä kiellettäkö.

tava eriuskolaisseurakunnan johtajaan tahi siihen viranomaiseen, jolle johtajan toimet ovat uskotut.[1])

7 §.

Tämän asetuksen noudattaminen alkaa 1 p:nä Heinäkuuta 1897.

Tätä kaikki asianomaiset alamaisuudessa noudattakoot. Helsingissä, 20 p:nä Marraskuuta 1896.

Keisarillisen Majesteetin Oman Päätöksen mukaan
ja Hänen Korkeassa Nimessään,
Suomeen asetettu Senaattinsa:

ROBERT MONTGOMERY.	O. GADD.
H. MOLANDER.	THEODOR CEDERHOLM.
AUGUST NYBERGH.	G. von TROIL.
S. W. HOUGBERG.	K. F. IGNATIUS.
J. G. SOHLMAN.	N. K. HORNBORG.
EMIL STRENG.	ISAK FELLMAN.
OSCAR GYLLING.	WALD. ENEBERG.
HENR. BORENIUS.	LUDVIG CLOUBERG.
OSSIAN BERGBOM.	LENNART GRIPENBERG.

E. A. Forssell.

---

[1]) Siv. 9, muist. 3.

Keisarillisen Suomen Senaatin

Päätös,

koskeva esteettömyyden todistuksien antamista niille Suomen kansalaisille, jotka aikovat mennä avioliittoon ulkomaalla.

Annettu 29 p:nä Lokakuuta 1907.

Sittenkun Keisarikunnan Ulkoasiain Ministeriön puolesta on nostettu kysymys siitä, että papiston Suomessa tulisi yhtäläisen kaavan mukaan antaa todistus ulkomaalla avioliittoon aikovan henkilön esteettömyydestä vihittäväksi,[1]) on Keisarillinen Senaatti

---

¹) Avioliiton esteistä Naimiskaari 2: — (K. A. 4 p:ltä Marraskuuta 1872, K. A. 18 p:ltä Syyskuuta 1882 y. m. lakiteokseen mainitun luvun kohdalle otetut asetukset).

Kirkkolaki 6 p:ltä Joulukuuta 1869, 76 §, säätää, että »jos muu pappi tulee vihkimään, kuin kirkkoherra siinä seurakunnassa, jossa avioliitto kuulutettu on, antakoon kirkkoherra todistuksen että kuulutus on tapahtunut ja ettei mitään esteitä ole avioliiton täyttämistä vastaan vihkimisellä».

Virallisissa lehdissä kuuluttamisesta esteettömyyden selville saamista varten, kun siitä ei muuten ole tietoa, Kun. K. 26 p:ltä Lokakuuta 1791, 12 p:ltä Joulukuuta 1798, K. J. 22 p:ltä Toukokuuta 1866. — Esteettömyyden todistuk-

tänään asiaa käsitellessään nähnyt hyväksi määrätä seuraavaa:

Sen seurakunnan papin tai kirkkoyhdyskunnan viranomaisen, joka pitää seurakunnan tai yhdyskunnan kirjoja,[1]) tulee tutkittuaan mitä Suomessa voimassa oleva laki ja asetukset avioliiton rakentamisehdoista määräävät ja havaittuaan ne noudatetuiksi, antaa seurakuntansa tai yhdyskuntansa kirjoissa olevalle miehelle, joka aikoo mennä ulkomaalla avioliittoon, todistus tähän liitetyn kaavan A mukaan ja niille henkilöille, jotka ovat Suomessa avioliittoon kuulutetut, mutta tahtovat ulkomaalla itsensä vihityttää, kaavan B mukaan.[2]) Kummassakin tapauksessa on asian-

---

sista avioliittoon luterilaista uskoa tunnustavain Suomen asukasten ja muuta kristittyä uskonoppia tunnustavain Venäjän alamaisten välillä K. A. 1 p:ltä Huhtikuuta 1812, K. A. 4 p:ltä Marraskuuta 1836 (Lakiteoksessa Naimiskaaren 7: 2:n kohdalla).

[1]) Siv. 9, muist. 3, siv. 15, muist. 1.

[2]) Kirkkolaki 6 p:ltä Joulukuuta 1869 (K. A. 7 p:ltä Kesäkuuta 1895) 125 § 2 mom.:

»Jos pappi — — antaa todistuksen esteettömyydestä vihkimiseen, missä esteitä löytyy, ja hän teki sen tahallansa; menettäköön virkansa. Jos se tapahtui varomattomuudesta tahi huolimattomuudesta, tahi lieventäviä asianhaaroja muutoin on olemassa; rangaistakoon hän virkaerolla kolmesta kuukaudesta ajastaikaan asti».

K. A. eriuskolaisista 11 p:ltä Marraskuuta 1889, 17 §, säätää että, jos eriuskolaisseurakunnannan johtaja »antaa todistuksen esteettömyydestä vihkimiseen, vaikka estettä on olemassa, rangaistakoon korkeintaan vuoden vankeudella

omaisten hankittava sen valtakunnan konsulin, [1]) jossa avioliitto aiotaan rakentaa, todistus siitä, että esteettömyyden todistuksen antaja on sen antoon oikeutettu viranomainen. Helsingissä 29 p:nä lokakuuta 1907.

Kirkollisasiaintoimituskunnan Päällikkö,

Senaattori *O. Donner*.

N. Karilas.

---

tahi enintään tuhannen markan sakolla; ja erotettakoon sen lisäksi johtaja, jos rikos uusitaan taikka muita raskauttavia seikkoja ilmestyy, virastaan».

[1]) Ohjesääntö Venäjän konsuleille 13 p:ltä Tammikuuta 1903 (1904 vuoden Asetuskokoelmassa).

Kaava A.

Esteettömyyden todistus

avioliittoon menemistä varten ulkomaalla.

N. N. — — — — — — — — — — —, joka on syntynyt — — p. — — — kuuta 18 — —, säädyltään (ammatiltaan, viraltaan) — — — — —, kotoisin — — — — — — — — — — — seurakunnasta — — — — — — lääniä, uskontunnustukseltaan — — — — — — — — —, Herran ehtoollisella käynyt, maineeltaan — — — — — —, on esteetön avioliittoon menemään.

Todistaa — — — — — ssä — — — lääniä — — p. — — — kuuta 19 — —

(Virkasinetti tahi leima) (Nimi) (virka)

Edellä olevan todistuksen on oikea viranomainen antanut. Todistaa — — — — — — ssä — — p. — — — kuuta 19 — —

(Virkasinetti tahi leima) (Nimi) (virka)

Kaava B.

Esteettömyyden todistus

vihkimistä varten ulkomaalla.

N. N. — — — — — — — — — — — — —, joka on syntynyt — — p. — — — kuuta 18 — —, säädyltään (ammatiltaan tai viraltaan) — — — —, kotoisin — — — — — — — — — — — — — — —, uskontunnustukseltaan — — — — — — — — —, ja N. N. — — — — — — — — — — — — —, joka on syntynyt — — p. — — — kuuta 18 — —, säädyltään (ammatiltaan tai viraltaan) — — — —, kotoisin — — — — — — — — — — — — — —, uskontunnustukseltaan — — — — — — — —, ovat toistensa kanssa laillisesti avioliittoon kuulutetut ja esteettömät vihittäviksi.

Tämä todistus on annettu siitä ettei ole estettä vihkimiselle — — — — — — — — — — — — — tunnustusta olevan kirkon sääntöjen mukaan.

Todistaa — — — — — ssä — — — lääniä — — p. — — — kuuta 19 — —

(Nimi)
(virka)

(Virkasinetti
tahi leima)

Edellä olevan todistuksen on oikea viranomainen antanut. Todistaa — — — — — — ssä — — p. — — — kuuta 19 — —

(Virkasinetti tahi leima) (Nimi) (virka)

Sisällys.

Otavan Asetuskokoelma:

N:o 1. **Suomen perustuslait.** Hinta 35 p. Painettu 1899.

N:o 2. Asetus **maanosittamisesta** y. m. **tilatonta väestöä** koskevia asetuksia. Hinta 50 p.

N:o 3. Asetus **maalaiskuntain kunnallishallinnosta** ja **taajaväkisistä maalaisyhdyskunnista** sekä erinäisiä **kansakouluja** koskevia asetuksia. Hinta 50 p.

N:o 4. **Holhouslaki** ynnä **Julistus,** sisältävä erityisiä määräyksiä holhouksien vaarinpidosta — **Holhouskirjan kaava.** Hinta 50 p.

N:o 5. **Osuustoimintalaki** y. m. **siihen kuuluvia säännöksiä.** Hinta 60 p.

N:o 6. **Laki maanvuokrasta maalla** y. m. siihen kuuluvia säännöksiä. Hinta 50 p.

N:o 7. **Vesioikeuslaki, kalastussääntö, laki välirajasta vedessä ja vesialueen jaosta** y. m. näihin kuuluvia säännöksiä. Hinta 1: 15.

N:o 8. **Kalastussääntö, laki välirajasta vedessä ja vesialueen jaosta** y. m. näihin kuuluvia säännöksiä. Hinta 35 p.

N:o 9. **Laki osakeyhtiöistä** ynnä säännöksiä muista yhtiöistä sekä kaupparekisteristä, toiminimestä ja prokurasta. Hinta 60 p.

N:o 10. **Elinkeinolaki** ja **työväensuojelusta** koskevat asetukset. Hinta 85 p.

N:o 11. **Työväenvakuutusta** ja **työntekijäinapukassoja** koskevat asetukset. Hinta 80 p.

N:o 12. **Säästöpankkeja** ja **Postisäästöpankkia** koskevat asetukset. Hinta 75 p.

[Jatkoa kansilehden takasivulla]

Otavan Asetusk

[Jatkoa kansilehden si

N:o 13. **Höyrypannuja, höyrylaivoj** **törmäyksen estämistä** koskevat

N:o 14. **Kauppaoppilaitoksia** sekä **T** **kouluja** koskevat asetukset. *Hin*

N:o 15. Asetukset **Kotieläintautien** e **tieläinten teurastamisesta** ja **la** **varain** sekä **siementavarain kaup**

N:o 16. **Valtiopäiväjärjestys** ynnä **V** p:nä heinäkuuta 1906 sekä *aakk* *niihin.* Toinen, helppohintainen p

N:o 17. **Mallasjuomain myymistä** ja **lait ja asetukset.** Painosta toimit Hinta 60 p.

N:o 18. **Henkikirjoitusta, Muuttamista** ja **Papintodistuksia** koskevat asetu tanut K. J. Ståhlberg. Hinta 60 p.

N:o 19. **Taideteosten jäljentämisoikeu** **Patentteja** koskevat asetukset. **Kaa** **jelemista** koskeva laki. Painosta toim

N:o 20. **Paloapuyhdistyksiä** koskeva la *palovakuutusyhtiöiden ohjesäänn* tanut K. J. Ståhlberg.

Kaikki kirjat sidotut. **Jokainen numero**

Kustannusosakeyh

Hinta 60 p.

kokoelma.

en sisäpuolelta].

yrylaivoja sekä laivain yhteen-
koskevat asetukset. Hinta 90 p.
oksia sekä Teollisuus- ja käsityöläis-
etukset. Hinta 60 p.
äintautien ehkäisemisestä sekä ko-
isesta ja lannoitusaineitten, rehu-
varain kaupasta. Hinta 80 p.
tys ynnä Vaalilaki, vahvistetut 2
sekä aakkosellinen asialuettelo
ohintainen painos. Hinta 45 p.
yymistä ja valmistusta koskevat
nosta toimittanut K. J. Ståhlberg.

uuttamista seurakunnasta toiseen
skevat asetukset. Painosta toimit-
Hinta 60 p.
ntämisoikeutta, Tavaraleimoja ja
tukset. Kaavojen ja mallien suo-
Painosta toimittanut K. J. Ståhlberg.
koskeva laki sekä keskinäisten
ohjesäännöt. Painosta toimit-

nen numero myydään erikseen.

Osakeyhtiö OTAVA.

60 p.